

לשכת סגן ראש עיריית כפר-סבא עילאי הרסגור-הנדין

9 דצמבר, 2015
כ"ז כסלו, תשע"ו
סימוכין: 206576

פרוטוקול ועדת איכות הסביבה רביעית לשנת 2015 8/12/15

משתתפים: מאיר אלונים, רוני סגולי, דוד אשכנזי, דניאל רשיילן, עומר גבריאל, איתי צחר ועילאי הרסגור-הנדין
חסרים: צביקה צרפתי, ממה שיינפן, יובל לוי, גיא דרשר

הנושאים שעלו:

1. הטיפול בנזקי הסופה.
2. טיפול חדשני ומקיים בגזם העירוני.
3. הצהרת השר להגנת הסביבה לגבי עתיד הפרדת האשפה.

נזקי הסופה-

עילאי- שתי תופעות טבע נדירות, שלא זכורות לנו בעבר, התרחשו אחת אחרי השנייה. תוך פחות מחצי שעה ירד ברד ענק בעוצמה, עשרות עצים נפלו, ענפים נשברו, חסימת רחובות, שיבוש חיים, פגיעה במבנים, תרנים, אנטנות, גגות וכו'. 3 ימים אחר, ירדו 80 מילימטרים של גשם תוך כשעה, כמות של חודש שלם. מערכות הניקוז לא עמדו בעומס. מערך החירום יצטרך להפיק את הלקחים לעתיד. האקלים שלנו משתנה. תופעות טבע שהיו בעבר נדירות יתרחשו בתדירות הולכת וגדלה. יש לציין שעובדי האגף לאיכות הסביבה עבדו יפה והתמודדו עם המצב הקשה שנוצר. בימים אלו מתקיימת ועידת אקלים בפריז מכל העולם, כל זאת כדי להיערך ולהתמודד עם האקלים שיעשה קשה יותר ויותר, להפחית את פליטת גזי החממה, להוריד את טביעת הרגל הפחמנית של האדם ולצרוך פחות ממשאבי הטבע הבלתי מתחדשים.

איתי- שני אירועים חריגים ולא אופייניים התרחשו. מדי שנה, שגרת ההיערכות לחורף כוללת פעולות מנע, ניקוי הקולטנים וגזום עצים. בשגרה השוטפת אנו מתמודדים, מדי חודש עם פינוי של כ- 400 טון של גזם. בעקבות

לשכת סגן ראש עיריית כפר-סבא עילאי הרסגור-הנדין

הסופה התמודדנו עם כ-4000 טון גזם בזמן קצר. התמודדות זו חייבה גיוס תגבור משמעותי של המנופים העובדים בעיר בשגרה וזה בוצע תוך הסתייעות ברשויות אחרות בארץ- תל אביב, חיפה ועוד.

חברת חשמל עד לרגעים אלו, טרם סיימה את הטיפול בעצים לחורף השנה, כל זאת, בשל בעיות פנימיות שלהם מול גורמים אחרים שהם עובדים מולם ואיחור בפרסום המכרז השנתי לגיזום עצים.

למרות התגבור שקיבלנו, מקבלנים פרטיים ורשויות אחרות, הגשם שטף את כמויות הגזם שהיה בכבישים, במדרכות וסתם את הקולטנים. אנו נמצאים בעיצומו של תחקור הפקת הלקחים ולימוד מהתהליך שימשך בשבועות הקרובים. נשתפר ברמה העירונית בהרבה תחומים. בשנה הבאה יושקעו כ-15 מיליון ₪ בתשתיות ניקוז.

אלונים- שנת 91-92, ירד גשם כמה ימים רצופים, בתים הוצפו, הוצאנו ממחסני העירייה ציוד חירום, הכנו מקומות לינה לתושבים במתנ"ס, ושיכנו בבתי מלון.

דניאל- איך הניקוז העירוני משפיע על כל הנושא זה?

איתי- חשוב להבין כי בניית תשתיות נעשית לפי תרחישי ייחוס. תשתיות ניקוז עירוניות נבנות על פי תרחישי ייחוס של אירוע שמתרחש פעם ב-10 או פעם ב-20 שנה. באירועים חריגים (כאלו שקורים "פעם במאה שנה") התשתיות לא תתפקדנה בצורה טובה. לצערנו התחממות כדור הארץ ומזג האוויר הקיצוני גורם לאירועים חריגים בתדירות גבוהה מבעבר.

דניאל- משתמשים בגשמים שיורדים?

איתי- בעבר התפיסה היתה להוליך את המים מהר ככל הניתן מהרחובות לנחל הקרוב ומשם לים. היום קיימת מגמה להחזיר את מי הגשמים למי התהום, שיחלחלו לקרקע. בשכונות הירוקות בחניות ובגינות קיימים בורות חלחול, מי הגשמים מחלחלים למי התהום.

עילאי- יש גם ביופילטר בשכונת 80.

אלונים- קו פרשת המים בכפר-סבא הוא בטשרניחובסקי, ממערב לטשרניחובסקי, המים זורמים לנחל פולג וממזרח זורמים לירקון. המים לירקון זורמים באיטיות, גשם על כל האזור לא מסגול לשאת את המים. כשהמים של הירקון מתרוממים פתחי הניקוז נסתמים, כי אין למים לאן לצאת. רשות הניקוז יושבת במועצה אזורית דרום השרון ונשלטת ע"י המועצות האזוריות. המועצות קודם כל דואגות לעצמן.

לשכת סגן ראש עיריית כפר-סבא עילאי הרסגור-הנדין

גם אם מערכת הניקוז תעבוד היא תגיע לואדי ולמים לא יהיה לאן ללכת. אתם צריכים לבדוק את רשות ניקוז ירקון.

איתי- פנינו מייד לאחר הסופה לרשות ניקוז ירקון ואנו מצויים בדין ודברים איתם לגבי הסחף מאדמות חקלאיות לתחומי העיר וגם בנושאים אחרים.

אלונים- בזמנו הזמנתי משאיות של הצבא לפנות עצים.

עילאי- אז הוכרז מצב חירום

אלונים- מצב חירום הוכרז לאחר מכן.

עילאי- שימוש בגזם- הסערה הביאה עמה כמויות גזם של כמעט שנה. כמויות אלו היו אמורים לשנע לתחנת המעבר בבני ציון. אז עלה רעיון להפוך את ה"נטל" למשאב ולהשתמש בו לצרכים חיוניים.

איתי- תופעת הטבע, אילצה אותנו להתמודד עם כמות אדירה של גזם, כמות של עשרה חודשים שגרתיים נערמה בעיר בתוך מספר ימים. היה ניתן להשאיר את הגזם ברחובות ו/או לרכז אותו במקומות מסוימים. ביום שגרתי, פינוי הגזם נעשה עם 6 מנופים, כל מנוף עושה 2-3 פינויים לתחנת מעבר.

2-3 טון. 4000 טון גזם, באמצעים שגרתיים, מסתכמים ב-70 ימי עבודה, כ-3 חודשים. כדי להימנע מהשאת הגזם ברחובות ריכזנו את המסה הגדולה של הגזם ב-6 מקומות, העובדים עבדו במשמרות ארוכות, תגברנו ע"י קבלנים פרטיים ורשויות אחרות את המנופים. תוך יום יומיים הגענו להחלטה לגרוס את הגזם ולהרוויח גם את הנושא הסביבתי וגם את הכלכלי.

מערך הגריסה הופעל בנקודות הריכוז וזאת לאחר מיון ראשוני לפני גריסה, באופן ידני ובאמצעות בובקט. הגזם נגרס, הנפח הצטמצם לחמישית ובכך מצטמצמות עלויות השינוע. החל תהליך של רקב קומפוסטציה, 50-60 מעלות, תהליך יפה ומענין. הרסק רוכז בכס' 50 ומשם החל תהליך נפה, שני תוצרים, UNDER SIZE ו- OVER SIZE.

OVER SIZE - מפונה כבר כיום לטובת שימוש לאנרגיה, מפעל "גלעם" מפנה את הגזם בחינם, הרשות לא משלמת על הטמנה וכו'. UNDER SIZE - משמש כדשן ולחיפוי.

במהלך הטיפול בגזם אם היינו מטפלים בשיטה הרגילה היינו צריכים לשלם 2.5 מיליון ₪ בשיטה זו חסכנו מיליון ₪ לפחות. כדי לקבל ידע כללי, הטיפול בפסולת על כל סוגיה,

עולה לרשות 50 מיליון ₪ לשנה. מורכבות השינוע, טיפול בעלי העסקים, הזכיינים, היטל הטמנה, תחנת מעבר וכו'.

הפרדת פסולת-

עילאי – הטמנת פסולת מכלה משאבי טבע וקרקע, דבר הפוגע במשאבים הבלתי מתחדשים של כדור הארץ. הפרדת הפסולת מאפשרת שימוש חוזר ומונעת הטמנה בקרקע. הכל תלוי בחינוך. בגרמניה לקח להם 20 שנה להטמיע את נושא הפרדת הפסולת. כפר סבא נמצאת 5 שנים בהפרדת פסולת, כשרק בשנה שעברה העיר כולה עברה להפרדת האשפה. מעל שליש מהאשפה ממוחזרת. הפסולת האורגנית היא באיכות טובה.

רוני- איך מפיצים יותר את הנושא הזה?

עילאי- התבטאות השר להגנת הסביבה, אבי גבאי, שההפרדה נכשלה ושתופסק התמיכה בהפרדת פסולת במקור, כי אין כביכול פתרונות קצה, גרמה לנוק ציבורי גדול. הוא לא התייחס לכך שישנן רשויות שמפרידות פסולת בהצלחה. מאוחר יותר חזר המשרד להגנת הסביבה, מהתבטאות זו וציין שרשויות מפרידות ימשיכו לקבל תמיכה, אבל הנוק הציבורי כבר נעשה.

אלונים- רוב האשפה בארץ נשפכת ביחד. אין "טובלן" רוב האשפה הולכת להטמנה, הייתה כתבה גדולה בערוץ 10 ששם צולם שכל האשפה הולכת להטמנה. חייבים להוציא החלטה לגבי הסברה.

רוני- אילו הייתם יכולים להסביר לתושבים, כמה כסף נחסך ונכנס בחזר לרשות, בתהליך הפרדת פסולת, אולי זה היה מגביר את המוטיבציה.

דוד - תהליך חינוכי חשוב, אבל התוצאות המהותיות נראה רק בעוד 20 שנה. תהליך חינוכי ברמה של שלבים, להביא מומחים לכנס אספות תושבים ולקבל תשובות מומחים להקים מרכז הסברה שעוסק בתחום, ושיגיעו אליו תלמידים פעמים בשנה, המודעות תהייה יותר עמוקה, על בסיס להעביר תהליכים.

אלונים - בתי ספר הוא מקור לחיקוי, נכון להיום בתי הספר הם לא מודל לחיקוי.

איתי- יש תהליכי בקרות בבתי ספר.

עילאי- ערים שמפרידות ימשיכו לקבל תמיכה. יש להוציא מסר ציבורי שההפרדה נמשכת והולכת למיחזור, חשוב מאוד ליידע את התושבים.

לשכת סגן ראש עיריית כפר-סבא עילאי הרסגור-הנדין

איתי- יש הרבה דוגמאות בעולם, הצד הכספי הוא טריגר, יש מקום להסביר לתושבים את הנושא הכספי, שחוזר לרווחתם בהמשך.
עילאי- **החלטה-** כפר סבא ממשיכה לקדם בהצלחה את תהליך הפרדת האשפה, האשפה המופרדת בכפר סבא מגיעה ליעדיה ואינה מעורבת. אנו קוראים לתושבי העיר, להמשיך ולהפריד אשפה. הועדה, באמצעות הדוברות תפעל על מנת ליידיע את תושבי העיר בדבר המשך ההפרדה.

רשמה- רחלי רם

תפוצה- יהודה בן חמו, ראש העיר
חברי ועדה איכות הסביבה
האתר העירוני

סביבה. קיימות. מיחזור.

☎ מוקד עירוני 106 | 24 שעות ביממה

רח' משה דיין 30, כפר-סבא 4452012 ת.ד. 25
כתובת למשלוח דואר: רח' ויצמן 135, כפר-סבא 44100
טל. E-mail: ilaih@ksaba.co.il | 09-7636520